

Х Р О Н І К А

ПРО МІЖНАРОДНУ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ, ПРИСВЯЧЕНУ 150-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ФІЗИКА І ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ІВАНА ПУЛЮЯ

24-28 травня 1995 р. в м.Тернополі відбулась Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю з дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя. В роботі конференції, організованої Тернопільським приладобудівним інститутом спільно з НТШ і ЗНЦ НАН України, Державним університетом "Львівська політехніка", Львівським державним університетом ім.І.Франка, взяли участь 156 вчених і спеціалістів, які представляли 24 академічних і науково-дослідних інститути, вищі навчальні заклади, промислові підприємства з 12 міст і 5 країн світу, в тому числі зі США, Англії, Австрії, Польщі, Росії. На конференції обговорено 14 пленарних та 75 секційних доповідей, присвячених різноманітним аспектам.

Основна увага на конференції була зосереджена на таких питаннях:

- фізико-математичні моделі та методи дослідження кінетики процесів переносу;
- проблеми фізики твердого тіла;
- радіофізичні методи наукових досліджень.

Конференцію відкрив заступник голови оргкомітету академік Академії інженерних наук, професор Шаблій О.М., який відмітив важливість проведення такої конференції для увіковічення пам'яті нашого славного земляка, уродженця селища Гримайлова Тернопільської області, Івана Пулюя, важливість його ідей і праць для розбудови незалежної України.

В пленарній доповіді співголови оргкомітету конференції член-кор. НАН України міністра освіти України Михайла Згуровського визначено наукову і практичну значущість розглянутих на конференції питань, важливості їх для розв'язання проблем, які стоять перед Україною. Підкреслено основні віхи наукової і громадської діяльності Івана Пулюя, який без перебільшення був визначною постаттю у світовій науці, педагогіці та громадсько-політичному житті України. Відмічено і складні економічні і соціально-політичні умови, в яких проходить реорганізація освітньої сфери, необхідність вишукування нових нестандартних шляхів побудови освітньо-наукового простору, який би служив інтересам становлення і розвитку України.

Вченими Києва, Львова і Тернополя проведена значна робота по зібранню праць Івана Пулюя, перекладу, підготовці до друку та їх виданню.

В пленарних доповідях Р.Федорова та О.Рокіцького проаналізовано праці К.Рентгена та І.Пулюя стосовно дослідження Х-променів. Дискутується питання про пріоритетність видатних вчених в дослідженнях Х-променів. Висвітлюються маловідомі сторінки в історії відкриття та дослідження Х-променів.

Аналіз винаходів І.Пулюя в галузі фізики і електротехніки, які займають чільне місце серед його багатогранної спадщини, зроблено в доповіді С.Нагорняка із співавторами.

Незважаючи на економічні труднощі, які не дозволили багатьом вченим та спеціалістам з Києва, Севастополя, Харкова, Санкт-Петербурга та інших міст взяти участь в роботі конференції, учасники відзначили її високий науковий та

організаційний рівень і, виходячи із завдань подальшого розвитку фундаментальних і прикладних досліджень в галузі кінетики процесів переносу, фізики твердого тіла та радіофізичних методів наукових досліджень, а також необхідності подальшого вивчення та пропаганди ідеї повернення із забуття імені славетного сина України Івана Пулюя, вважають за доцільне проводити дослідження за такими основними напрямками:

- подальший розвиток теорії процесів масопереносу через тонкі плівки різної геометрії;

- протягом 1995-96 рр. видати праці Івана Пулюя під егідою міжнародного енциклопедичного бюро з фізики, перекладені на українську мову. Для цього звернутись за фінансовою підтримкою в КМ України, НАН України, Міносвіти України та міжнародний науковий фонд;

- періодично, один раз в три роки, проводити в м.Тернополі міжнародну конференцію "Пулюйові читання";

- враховуючи пропозиції наукової громадськості, необхідності розширення національних наукових центрів України, клопотати перед Міносвіти України про створення на базі Тернопільського приладобудівного інституту ім.Ів.Пулюя технічного університету ім.Ів.Пулюя;

- популяризувати матеріали міжнародної наукової конференції в засобах масової інформації (газети, радіо, телебачення);

- клопотати перед КМ України про відзначення авторів документального фільму "Іван Пулюй. Повернення" (автор сценарію Василь Шендеровський, режисер Тетяна Вольна) урядовими нагородами. Розпочати роботу по створенню у Тернопільському приладобудівному інституті науково- та навчально-методичного центру Івана Пулюя, який включав би архівні матеріали Івана Пулюя, наукові праці, описи приладів та експериментів.

Проректор з наукової роботи,
професор П.Ясній